

حاشیه‌نشینی باعث رشد بخش غیررسمی اقتصاد می‌شود

۷۷ درصد مسکن ساخته شده با هدف سوداگری است

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی می‌گوید: از سال ۵۵ تا ۶۵ که بخش اعظم آن در دهه اول پس از پیروزی انقلاب بود، به دلیل هوشمندی و بستن گلوگاه رانت و فساد حدود ۹۰ درصد واحدهای مسکونی اضافه شده مستقیماً به متقاضیان که انگیزه سوداگری نداشتند، رسیده است.

به گزارش ایلنا، فرشاد مومنی در نشست هفتگی موسسه دین و اقتصاد در توضیح سوداگری در بخش مسکن گفت: بخش مسکن یکی از خصوصی‌ترین بخش‌های اقتصاد ایران است که برنامه‌های ساختاری موجب افزایش نابسامانی و آشفتگی، هم برای مردم و هم دولت شده است. براساس داده‌های سرشماری در دوره ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ حدود ۱۰۵ میلیون مسکن به موجودی مسکن کشور افزوده شد اما در این دوره ۲۰۴ میلیون خانوار جدید صاحب مسکن شدند. این بدین معناست که در اثر سیاست‌های تورم‌زا و رکود آفرین، ۷۷ درصد کل واحدهای اضافه شده به تقاضای واقعی مسکن اصابت نکرده و دستمایه تشدید مناسبات رانتی و سوداگری شده است.

مومنی تصریح کرد: شاید برخی‌ها بگویند که این در ذات کشور‌های در حال توسعه است در حالی که اگر به داده‌های رسمی مراجعه کنید متوجه می‌شوید از سال ۵۵ تا ۶۵ که بخش اعظم آن در دهه اول پس از پیروزی انقلاب بود، به دلیل هوشمندی و بستن گلوگاه رانت و فساد حدود ۹۰ درصد واحدهای مسکونی اضافه شده، مستقیماً به متقاضیان که انگیزه سوداگری نداشتند، اصابت کرده

عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی می‌گوید: از سال ۵۵ تا ۶۵ که بخش اعظم آن در دهه اول پس از پیروزی انقلاب بود، به دلیل هوشمندی و بستن گلوگاه رانت و فساد حدود ۹۰ درصد واحدهای مسکونی اضافه شده مستقیماً به متقاضیان که انگیزه سوداگری نداشتند، رسیده است.

با اشاره به کتاب عیاش شاکری گفت: ایشان در کتاب اقتصاد ایران نشان داده‌اند که از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۴ در حالی که سطح عمومی قیمت‌ها ۶۷ برابر شده بود، قیمت زمین در تهران ۱۲۸ برابر شده است، یعنی بر انگیزه‌های رانتی افزوده شده است که به موازات این افزایش، خانوارهایی که نیاز واقعی به مسکن دارند ناتوان شده‌اند طوری که سهم جمعیت مستأجر در دوره ۳۰ ساله اخیر نسبت به دوران دفاع مقدس جهش داشته است. باید توجه داشت که کل جمعیت اجاره‌نشین شهری تا پایان جنگ حدود ۸ درصد بود که این میزان به ۳۰ درصد افزایش یافته است.

وی ادامه داد: آقای شاکری نشان دادند که عایدی سرمایه در دوره مذکور ۶۰۱ برابر ارز، ۴۰۱ برابر عایدی سپرده‌های بلندمدت و ۲ برابر سوداگری سکه بوده است. همچنین وزارت مسکن در اوایل سال ۹۶ گزارشی تهیه کرده بود که از قول که ارزش خانه‌های خالی در مناطق شهری ایران به قیمت سال ۹۵ معادل ۲۵۰ میلیارد دلار بوده که به قول آقای وزیر در آن زمان ارزش کل بورس ۱۱۰ میلیارد دلار بوده است. این اقتصاددان با اشاره به وضع

مشوقانه و ناصحانه توصیه می‌شود که باید سطح دانایی را افزایش داد و از نگاه‌های مکانیکی و جزئی‌نگرتر فرابروند.

افزایش هزینه بقای فرودستان، خطر ناک‌است

وی خاطر نشان کرد: جوزف استیگلیتز، اقتصادشناس بزرگ آمریکایی در مطالعه‌ای خطاب به حاکمان کشورهای در حال توسعه گفته بود، وقتی شما با زرفای بیشتری به این گونه سیاست‌ها نگاه کنید، متوجه می‌شوید که وقتی هزینه برای بقای حداقلی فرودستان را کاهش دهید، به اعتبار آثار اقتصادی و اجتماعی آن، هزینه‌های دولت به طرز غیرمتعارفی افزوده می‌شود با این تفاوت که در اثر این سیاست‌ها، فاصله مردم و حکومت افزایش پیدا می‌کند. مطالعات نشان داده بود در تجربه برنامه تعدیل ساختاری دهه ۱۹۸۰ وقتی دولت‌های آفریقایی از طریق برنامه تعدیل ساختاری با محوریت افزایش نرخ ارز به سمت انقباض طبقه فرودست حرکت کردند، کار به استخوان مردم رسیده و در اعتراض به آن عصیان کرده بودند و در نهایت دولت به طور متوسط ۶ درصد تولید ناخالص داخلی را مصرف سرکوب فرودستان کرده است.

به موازات افزایش حاشیه‌نشینی، به غیر از اقتصادی، حاکمیت‌زدایی از حکومت به دست چوبه موازات گسترش حاشیه‌نشینی، شاهرش بخش غیررسمی اقتصاد هستیم که به هیچ وجه از سیاست‌گذاری حکومت تبعیت نمی‌کند

نامولد را افزایش می‌دهد. این سیاست‌ها تأثیرات دیگری مانند کاهش بهره‌وری عوامل تولید، رشد آثار و پیامدهای آن مراجعه کنیم، طیفی از پیامدها وجود دارند که تقریباً مطالعات ایرانی در مورد آنها اتفاق نظر دارند. سیاست‌های تورم‌زا نیروی محرکه گسترش و تعمیق فساد نابرابری‌ها، گسترش و تعمیق فساد مالی، تشدیدکننده بحران تقاضای موثر و تشدیدکننده بیکاری فزاینده هستند. همچنین این سیاست‌ها به طور مستمر انگیزه سرمایه‌گذاری در بخش مولد را کاهش و بخش

عدد اعلامی برای یارانه پنهان، مجموع است

وی با اشاره به میزان یارانه پنهان در اقتصاد کشور گفت: در هفته اخیر رئیس سازمان برنامه و بودجه سخن از عدد مجموع بالغ بر ۹۰۰ هزار میلیارد تومان یارانه ضمنی به میان آوردند که می‌خواهند با آن

در سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ حدود ۱۰۵ میلیون مسکن به موجودی مسکن کشور افزوده شد اما تنها ۲۰۴ میلیون خانوار جدید صاحب مسکن شدند. این بدین معناست که، ۷۷ درصد کل واحدهای اضافه شده به تقاضای واقعی مسکن اصابت نکرده و دستمایه تشدید مناسبات رانتی و سوداگری شده است

بر خورد کنند. بسیار تأسفبار است که همین حرف‌ها که هیچ مابه‌ازایی در بودجه ندارد فرصتی دیگری برای سیاست‌های تورم‌زا است. اینها آن عدد معمول را مینا قرار می‌دهند تا درون یک دور باطل، موج‌های جدیدی از سیاست‌های تورم‌زا را تحت عنوان افزایش قیمت حامل‌های انرژی و از این قبیل در دستور کار قرار دهند تا این ماریج خطرناک و سیاست‌های تورم‌زا ادامه دهند.

مایه تأسف است که این سخنان از زبان یک مقام رسمی مسئول بودجه‌ریزی کشور صادر می‌شود و به ایشان در نهایت احترام می‌گوییم، بنیه کارشناسی اطراف خود را بالا ببرند و از مطرح کردن عبارتهای آینه‌هر آسانه، تشدیدکننده هیجانات تورمی و برهم زنده تنمه نظم و قرار جامعه پرهیز کنند.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به تأثیرات پدیده حاشیه‌نشینی در کشور گفت: در اثر سیاست‌های تورم‌زا و رکود آفرین شاهد رشد آید پدیده هستیم و براساس گزارش‌های رسمی حدود ۱۱ تا ۱۹ میلیون ایرانی زندگی حاشیه‌ای دارند. درست است که دولت به طور مستقیم بابت این مسأله هزینه نمی‌دهد اما بدون تردید آثار این مسأله فراتر از حدود تصور است و همین الان هم بخش بزرگی از مطالعات ملی ایران معطوف به ریشه‌یابی این پدیده است.

افزایش حاشیه‌نشینی، به غیر از هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی، درست در شرایط خطیر کنونی حاکمیت‌زدایی از حکومت به دست حکومت صورت می‌گیرد. چون به موازات گسترش حاشیه‌نشینی، شاهد رشد بخش غیررسمی اقتصاد هستیم که ویژگی این بخش آن است که به هیچ وجه از سیاست‌گذاری حکومت تبعیت نمی‌کند.

اخبار کارگری

عضو شورای عالی کار:

دولت از کیسه کارگران به سیل زده‌گان کمک نکند

نماینده کارگران در شورای عالی کار با اشاره به اینکه دولت به کارگران بیکار شده سیل زده هیچ کمکی نکرده، گفت: متأسفانه مدت‌هاست که هنگام وقوع چنین حوادثی دولت از کیسه کارگران (تأمین اجتماعی) خرج می‌کند و به نام خود تمام می‌کند. به گزارش تسنیم، علی‌خدایی با انتقاد از این که دولت باید بار مسئولیت پرداخت بیمه بیکاری را عهده‌دار می‌شد، افزود: جامعه کارگری برای همدردی با کارگران آسیب‌دیده هیچ مشکلی ندارد اما سازمان تأمین اجتماعی بیمه بیکاری را پرداخت می‌کند و انتظار داریم دولت هر چه سریع‌تر کارگاه‌های آسیب‌دیده را بازسازی کند چرا که بار مالی بیمه بیکاری کارگران سیل دیده بر عهده سازمان تأمین اجتماعی است که این روزها وضعیت خوبی ندارد. ماهیج مخالفتی با حمایت کارگران سیل زده از سوی تأمین اجتماعی نداریم اما این اعتراض را به دولت داریم که به جای انجام وظایف خود، از جیب سازمان خرج می‌کند و منت خود را بر سر کارگران بابت حمایت می‌گذارد. خدایی ادامه داد: بیمه بیکاری که به کارگران پرداخت می‌شود از محل بیمه‌ای است که پرداخت کرده‌اند و از محل منابع دولتی نیست و دولت اجازه ندارد مسئولیت را از دوش خودش بردارد و به گردن سازمان تأمین اجتماعی بیندازد.

فعال کارگری:

کارخانه‌ها را به خود کارگران واگذار کنید

یک مقام مسئول کارگری سهامدار شدن کارگران در سهام کارخانه‌ها را در بالا رفتن بهره‌وری و حفظ امنیت شغلی نیروهای کار مؤثر خواند و گفت: اگر کارخانه‌ها به شکل تعاونی به خود کارگران واگذار شود، هم مشکلات کارخانه‌ها حل می‌شود و به سوددهی برمی‌گردند و هم کارگران با دلگرمی بیشتر مشغول کاری می‌شوند.

ناصر چمنی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: معتمد کارخانه‌ها به اهتس داده نمی‌شود و نمی‌توانیم از خصوصی‌سازی نتیجه بگیریم. وی با تأکید بر لزوم اصلاح جریان خصوصی‌سازی گفت: از کارخانه‌هایی که به اسم خصوصی‌سازی واگذار شده و موجب تعطیلی و بیکاری کارگران شدند باید درس بگیریم. خصوصی‌سازی با این شیوه‌ای که اجرامی شود، طرحی شکست خورده است و تا زمانی که آن را اصلاح نکنیم در واگذاری بنگاه‌ها موفق نخواهیم بود. نایب رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران واگذاری کارخانه‌ها به کارگران را خواستار شد و گفت: یکی از نتایج واگذاری بنگاه‌ها به بخش خصوصی این بود که آنها را ضرر ده نشان می‌دادند تا به جای آنکه در بورس فروخته شوند در مزایده به فروش بروند در حالی که می‌توانستیم این کارخانه‌ها را به همان قیمت به کارگران بفروشیم تا هم کارگران سهامدار کارخانه‌ها شوند و هم خصوصی‌سازی در کشور رونق بگیرد. این مقام مسئول کارگری خاطر نشان کرد: فرد یا بخشی که کارخانه‌ای را خریداری می‌کند باید دانش و صلاحیت و اهلیت لازم را برای در اختیار گرفتن آن داشته باشد و برای پیشرفت و سودآوری کارخانه برنامهریزی کند. چمنی به سازمان خصوصی‌سازی پیشنهاد کرد که قبل از واگذاری بنگاه‌ها، وضعیت بنگاه‌ها را بررسی کند و ببیند که چند درصد آنها موفق بوده‌اند و روش‌های موفقیت این بنگاه‌ها را در کارخانه‌های دیگر دنبال کند.

وی در پایان با اشاره به اعتراض کارگران نیشکر هفت تپه در سال گذشته، سهامدار شدن کارگران در سهام کارخانه‌ها را در بالا رفتن بهره‌وری و حفظ امنیت شغلی نیروهای کار مؤثر خواند و گفت: اگر کارخانه‌ها به شکل تعاونی به خود کارگران داده شود هم مشکلات کارخانه‌ها حل می‌شود و هم کارگران با دلگرمی بیشتر مشغول کاری می‌شوند و کارخانه‌ها به سوددهی برمی‌گرداند.

نیز نشان می‌دهد ۳۶.۵ درصد شاغلین در پاییز سال گذشته به طور معمول بیش از ۴۹ ساعت در هفته کار کرده‌اند در حالی که این میزان در تابستان گذشته، ۴۱ درصد بوده و به منزله آن است که این دسته شاغلین به دلایل مختلف مثل افزایش به کار آزاد، کسب درآمد بیشتر یا عدم علاقه به شغل کمتر از حد استاندارد کار کرده‌اند. این شاخص که یکی از مؤلفه‌های کار شایسته به شمار می‌رود ۵ درصد کاهش داشته است.

کاهش اندک نرخ بیکاری جوانان در پاییز ۹۷

نتایج طرح آمارگیری نیروی کار نشان می‌دهد که طی پاییز سال گذشته نرخ بیکاری جوانان اندکی کاهش یافته و سهم اشتغال در بخش خدمات افزایش داشته است.

به گزارش ایسنا، براساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری جوانان ۲۴-۱۵ ساله، ۲۷ درصد و جمعیت آنها، ۷۶۰ هزار و ۵۳۴ نفر بوده که از این تعداد، ۲۳۶ درصد معادل ۱۴ هزار و ۹۶ نفر مرد و ۳۸۴ درصد معادل ۲۴۶ هزار و ۴۳۸ نفر زن هستند. نرخ بیکاری جوانان ۲۴-۱۵ ساله در نقاط روستایی، ۱۷۶ درصد و جمعیت آنها ۱۵۲۱۳۱ نفر و نرخ بیکاری جوانان ۲۴-۱۵ ساله در نقاط شهری، ۱۱۰۳ درصد یا ۶۰۸ هزار و ۴۰۳ نفر است. همچنین نرخ بیکاری جوانان ۲۹-۱۵ ساله در پاییز سال ۹۷، ۲۴۵ درصد و تعداد آنها یک میلیون و ۶۷۰ هزار و ۵۴۸ نفر بوده که از این

تعداد، ۲۰۸ درصد معادل یک میلیون و ۹۴ هزار و ۷۴۵ نفر مرد و ۳۷۰ درصد معادل ۵۷۵ هزار و ۸۰۳ نفر زن هستند. در حالی که نرخ بیکاری جوانان ۲۹-۱۵ ساله در نقاط شهری ۲۷۵ درصد و تعداد آنها یک میلیون و ۳۷۰ هزار و ۳۳۲ نفر بوده این نرخ در نقاط روستایی ۱۶۴ درصد است و ۳۰۰ هزار و ۲۱۶ نفر را شامل می‌شود.

نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی نیز ۱۸۳ درصد و تعداد آنها یک میلیون و ۲۸۶ هزار و ۸۳ نفر است که ۱۳۰۴ درصد معادل ۶۱۷ هزار و ۴۲۲ نفر را مردان و ۲۷۹ درصد معادل ۶۶۸ هزار و ۶۶۱ نفر را زنان تشکیل می‌دهند. این نرخ در نقاط روستایی ۲۲۸ درصد معادل ۱۳۴ هزار و هشت نفر و در نقاط شهری ۲۷۰ درصد معادل یک میلیون و ۱۵۲ هزار و ۷۵ نفر است که نشان می‌دهد بیکاری دانش‌آموختگان در نقاط شهری بیشتر است.

بررسی سهم اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی نیز نشان می‌دهد که بخش خدمات با ۴۹۹ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده و بخش‌های صنعت با ۳۲۹ درصد و کشاورزی با ۱۷۲ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

در پاییز ۱۳۹۷ سهم جمعیت بیکار ۱۰ ساله و بیشتر فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل بیکاران، ۴۰۵ درصد است. این سهم در زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیشتر است که از افزایش ۰۱ درصدی این شاخص نسبت به فصل قبل از آن خبر می‌دهد. از سوی دیگر سهم جمعیت شاغل فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل شاغلان نیز ۲۳۰۹ درصد است که این سهم در زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی افزایش داشته است.